

Пояснення до проекту рішення міської ради
«Про затвердження Програми запобігання утворенню та управління
відходами міста Черкаси на 2027-2030 роки»

У 2026 році закінчується термін дії Програми запобігання утворенню та управління відходами міста Черкаси на 2023-2026 роки, затвердженої рішенням Черкаської міської ради від 15.08.2023 № 45-23 (зі змінами).

В період 2023-2025 років за Програмою проведено заходи на загальну суму 44 447 606,95 грн., а саме в розрізі років та напрямків:

Назва напрямку	2023	2024	2025	Разом за напрямком
Збір, переробка та утилізація відходів (відповідальний виконавець КП «Екологія»)	4 161 025,72	12 875 902,25	14 090 976,42	31 127 904,39
Утримання в належному санітарному стані територій, прилеглих до контейнерних майданчиків	3 639 701,89	4 124 636,40	4 216 835,07	11 981 173,36
Поточний ремонт контейнерних майданчиків		423 025,20	39 500,00	462 525,20
Придбання контейнерів		876 004,00		876 004,00
Всього	7 800 727,61	18 299 567,85	18 347 311,49	44 447 606,95

На 2026 рік рішенням міської ради від 24.12.2025 № 91-201 «Про бюджет Черкаської міської територіальної громади на 2026 рік (2357600000)» (зі змінами) передбачено асигнування на виконання заходів Програми в сумі 86 698 674,00 грн., а саме в розрізі напрямків:

Назва напрямку	Заплановано на 2026 рік
Збір, переробка та утилізація відходів (відповідальний виконавець КП «Екологія»)	18 350 000,00
Утримання в належному санітарному стані територій, прилеглих до контейнерних майданчиків	4 598 274,00
Придбання техніки та обладнання	60 750 400,00
Створення пунктів роздільного збирання побутових відходів	3 000 000,00
Всього	86 698 674,00

Для забезпечення подальшого поліпшення стану благоустрою міста Черкаси, забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, збільшення частки відходів, що спрямовуються на підготовку до повторного використання та рециклінг, а також на створення прозорих умов для залучення міжнародно-технічної допомоги, кредитних та інвестиційних ресурсів, департаментом дорожньо-транспортної інфраструктури та екології Черкаської міської ради розроблено управління відходами міста Черкаси на 2027-2030 роки.

Програма спрямована на реалізацію операційної цілі «Впровадження нових систем поводження з відходами та дощовою водою», стратегічну ціль «Екологічна безпека та збереження довкілля» пріоритету 3 «Комфортне,

ефективне і розумне місто» Стратегії розвитку Черкас 2022-2032, затвердженої рішенням Черкаської міської ради від 25.11.2021 року № 14-15.

Метою Програми є координація дій виконавчих органів міської ради, суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами та населення громади для впровадження ієрархії управління відходами (у порядку пріоритетності):

- запобігання утворенню відходів;
- підготовки відходів до повторного використання;
- рециклінгу;
- відновлення відходів (у тому числі виробництва енергії);
- видалення відходів.

Окрім того, метою Програми є формування високої екологічної культури та усвідомленого споживання на побутовому рівні.

Для досягнення цієї мети передбачається розв'язати такі основні завдання:

- проектування та будівництво об'єкту управління відходами, який забезпечить відновлення значної частки відходів та мінімізацію кількості відходів, що підлягають видаленню;
- модернізація муніципального парку сміттезбиральної та іншої спеціалізованої техніки;
- забезпечення населення міста належною кількістю контейнерів для збору побутових відходів;
- створення умов для ефективного використання побутових відходів як енергоресурсу;
- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів;
- забезпечення збирання, перевезення та оброблення відходів, власник яких не встановлений;
- забезпечення збирання, перевезення та оброблення відходів руйнування;
- виконання цільових показників з управління побутовими відходами встановлених Законом України «Про управління відходами»;
- забезпечення організації контролю за діючими та закритими полігонами побутових відходів для запобігання шкідливому впливу на довкілля, рекультивация земельних ділянок після закриття полігонів.

Розв'язати основні завдання можливо шляхом:

- виділення земельної ділянки, розробки проєктно-кошторисної документації та залучення інвестиційних ресурсів, грантів і довгострокових кредитів міжнародних фінансових організацій (ЄБРР, ЄІБ тощо) для проектування та будівництва сучасного екологічно безпечного муніципального об'єкта оброблення відходів;
- планової закупівлі сучасної високотехнологічної сміттезбиральної техніки, сміттєвозів із високим коефіцієнтом ущільнення, спеціалізованих машин для миття та дезінфекції контейнерів за рахунок коштів місцевого бюджету та механізмів фінансового лізингу;
- придбання зносостійких пластикових та металевих контейнерів європейського стандарту об'ємом 0,24 м³ та 1,1 м³, облаштування закритих майданчиків;

- стимулювання управителів багатоквартирних будинків до розміщення контейнерів на прибудинковій території через механізм диференційованого тарифу на управління відходами;
- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів для безкоштовного приймання від населення відсортованих корисних фракцій, великогабаритних, ремонтних та небезпечних відходів у складі побутових;
- запровадження системи автоматизованої фото- та відеофіксації на локаціях систематичного утворення стихійних сміттєзвалищ для фіксації порушень, а також затвердження чіткого регламенту оперативного виявлення та ліквідації таких відходів силами комунальних підприємств громади;
- розробки, затвердження та регулярної актуалізації Місцевого плану управління відходами міста Черкаси, систематичного моніторингу результативних показників і проведення інформаційно-просвітницьких кампаній серед населення для досягнення цільових показників рециклінгу, встановлених Законом України «Про управління відходами»;
- проведення постійних протипожежних та інженерно-технічних робіт на тілі полігону, а також розробки комплексних проєктів рекультивації земельних ділянок після вичерпання ресурсу або закриття карт полігону.

Реалізація заходів Програми, в разі повноцінного фінансування, дасть змогу досягти наступних результатів:

- дотримання ієрархії управління відходами;
- створення умов для оперативного очищення міста від побутових відходів;
- зменшення шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє середовище та здоров'я людей;
- зменшення обсягів видалення (захоронення) побутових відходів на полігоні;
- виконання цільових показників щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів встановлених Законом України «Про управління відходами»;
- впровадження новітніх європейських практик у сфері управління побутовими відходами;
- забезпечення оперативного збору, перевезення та подальшого оброблення відходів власник яких не встановлений та відходів руйнування;
- поліпшення якості обслуговування населення у сфері управління побутовими відходами;
- перетворення сфери управління побутовими відходами на самоокупну та рентабельну галузь.

Враховуючи вищезазначене просимо погодити та винести на розгляд виконавчого комітету Черкаської міської ради проєкт рішення «Про проєкт рішення міської ради «Про затвердження Програми запобігання утворенню та управління відходами міста Черкаси на 2027-2030 роки».